

## ENTERPRISES MANAGEMENT PERFORMANCE PRINCIPLES

Реалізація стратегії розвитку підприємства передбачає здійснення не лише результативної, а й ефективної господарської діяльності. Для того щоб бути успішним впродовж тривалого часу, щоб вижити і досягти власних цілей, діяльність підприємства має бути як результативною, так і ефективною.

Передумовами виникнення потреби в ефективному, раціональному веденні господарської діяльності підприємства є проблема обмеженості ресурсів, з одного боку, і постійне прагнення до зростання результатів його діяльності, з іншого. Саме ефективне використання наявних ресурсів дає змогу задовольнити максимум потреб підприємства й отримати бажаний результат. Ефективність виробництва на всіх рівнях управління підприємством необхідно розглядати як економічну категорію сутність якої полягає в досягненні позитивного ефекту як в області економіки (збільшення результатів в порівнянні з витратами на його отримання), так і в області покращення соціальних факторів (умови праці, соціальні показники, охорона навколишнього середовища, тощо). У зв'язку з цим управління ефективністю потрібно розглядати з широкої та вузької точок зору. З широкої – коли використання планових (запропонованих) заходів приводить до значного покращення як економічних, так і соціальних показників або окремих його структур. У вузькому, коли ефективність має локальний вплив, або визначається з однієї сторони діяльності – економічної чи соціальної.

Управління ефективністю підприємства особливо актуальне сьогодні, коли вітчизняні підприємства опинилися перед багатьма викликами, спричиненими економічною кризою, що призвело до необхідності оволодіння новими, антикризовими підходами, методами, інструментами управління економічними процесами в діяльності підприємств. Принципи, методи та методологія управління ефективністю підприємства розглядалася багатьма авторами, зокрема, А. Шеремет, Р. Сайфулін, О. Ефімов, І. Герчиков, Б. Бінкін, В. Черняк, С. Покропивний, А. Куценко та інш. Проведений аналіз

з питань управління ефективністю підприємства свідчить, що на сьогодні ефективність виробництва являє собою результат взаємодії елементів виробничого процесу: робочої сили, предметів праці і засобів праці, системи показників ефективності використання праці, основних фондів, матеріальних ресурсів. В практичній діяльності аналіз ефективності використання ресурсів здійснюється на основі співвідношення різних показників ефекту та витрат [2,3]. Для загальної оцінки ефективності діяльності використовують різні методи: метод сум (наприклад суми приростів індексів, які характеризують зміни продуктивності праці, фондівіддачі й матеріаловіддачі); метод суми місць, яких дістали підприємства за різними відібраними показниками; метод бальної оцінки, коли кожний показник має свій вагомий бал і в балах же оцінюється приріст показників по певній шкалі (в теорії управління для цієї мети були розроблені способи об'єднання різних показників, не пов'язані з їх підсумовуванням і розподілом (векторна оптимізація, діаграма Парето й ін.); «метод відстаней» для рейтингової оцінки об'єктів аналізу; метод розрахунку середньгеометричної (середньоарифметичної) величини із показників, виражених у відносній формі [1]. До найбільш значущих принципів на яких базується управління ефективністю діяльності підприємства, на наш погляд, належать:

- принцип цілеспрямованості ( сутність управління полягає у необхідності досягнення цілей підприємства );
- послідовності (ранжування завдань і проблем за ступенем їх важливості для досягнення кінцевої мети);
- відповідності (вивчення та виявлення умов і тенденцій розвитку підприємства, врахування стадії життєвого циклу і наявних конкурентних переваг);
- своєчасності прийняття управлінських рішень (моніторинг стану господарської діяльності підприємства, раннього виявлення ознак неефективної діяльності, швидке реагування на них відповідними заходами);

- об'єктивності (орієнтація управління не тільки на зовнішні прояви неефективного функціонування підприємства, але й на з'ясування причин з метою усунення);
- комплексності ( розробка управлінських рішень із усіх напрямів діяльності підприємства);
- багатоваріантності ( розроблення та впровадження альтернативних шляхів діяльності з урахуванням всіх чинників ризику реалізації запланованих заходів);
- мотивації використання сучасних мотиваційних систем, спрямованих на підвищення ефективності діяльності);
- контролю (постійний контроль за реалізацією управлінських заходів із метою їх постійної адаптації до умов внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, що змінюються у часі).

### **Література**

1. Куценко А. В. Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємств споживчої кооперації України: монографія / А. В. Куценко. — Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. — 205 с.
2. [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/>
3. Шевчук Н. В. Ефективність ресурсного забезпечення діяльності підприємств : проблеми оцінювання / Н. В. Шевчук // Ефективна економіка. — 2010. — № 8. — Режим доступу до журн.: <http://www.economy.nayka.com.ua>